

Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opmerking

Algemene regel 3.6 is ook van toepassing als gevraagd wordt een gegeven antwoord toe te lichten, te beschrijven en dergelijke.

Opgave 1

1 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juiste verklaring is:

In de groep personen met de laagste primaire inkomens zitten mensen die in dat jaar werkloos zijn / een opleiding volgen / met pensioen zijn, maar ergens in hun gehele levensloop wel betaald werk verrichten / verricht hebben, waardoor hun primair inkomen over de gehele levensloop groter dan nul zal zijn.

2 maximumscore 2

Uit het antwoord moet blijken dat:

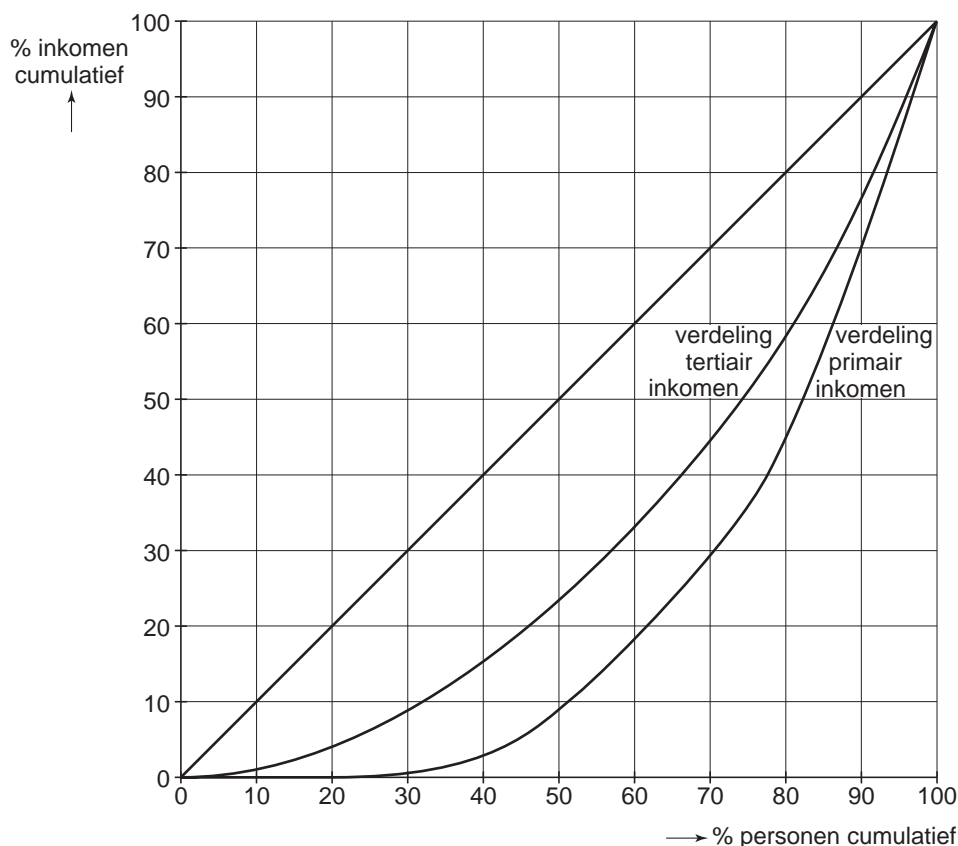
- de lagere inkomensgroepen meer uitkeringen en baten van overheidsuitgaven ontvangen dan dat zij aan belastingen, premies en heffingen betalen, terwijl 1
- de hogere inkomensgroepen juist meer belastingen, premies en heffingen betalen dan dat zij uitkeringen en baten van overheidsuitgaven ontvangen 1

3 maximumscore 2

% personen cumulatief	% primair inkomen cumulatief
0	0
20	0
40	$\frac{15}{5,01} = 3$
60	$\frac{92}{5,01} = 18,4$
80	$\frac{227}{5,01} = 45,3$
100	100

- Voor een juist ingevulde tabel 1
- Voor een juist getekende lorenzcurve 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opmerkingen

- Let op doorwerkfouten uit de tabel naar de grafiek.
- Een Lorenzcurve die links van / boven de lijn van de verdeling tertiair inkomen ligt fout rekenen, ook al is deze getekende curve in overeenstemming met de ingevulde tabel.

4 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist antwoord is:
 Een antwoord waaruit blijkt dat een vergelijking van tabel 1 en tabel 2 laat zien dat de hoogste / laagste verhouding voor het primaire jaarinkomen veel groter is dan voor het primaire levensloopinkomen:
 274 : 0 tegenover 172 : 48.

5 maximumscore 2

- Voorbeelden van een juist antwoord zijn:
- Voor de studenten geldt dat ze met een studiebeurs en weinig of geen inkomen uit arbeid op dat moment tot de laagste inkomensgroep behoren, terwijl ze later in hun levensloop in de hogere inkomensgroepen terechtkomen, waardoor hun totale levensloopinkomen relatief hoog zal zijn.
  - Voor de mensen op de top van hun carrière geldt dat ze bij aanvang van hun levensloop in een lagere inkomensgroep zaten en na hun pensionering opnieuw zullen 'zakken' qua inkomen, waardoor hun totale levensloopinkomen relatief minder hoog zal zijn.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 2

6 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juiste berekening is:

$$\frac{137,7 \times 2,1 + 67,4 \times 5,4}{0,1377 + 0,674} \times 100\% = 3,18\%$$

Opmerking

Wanneer de waardes 2004 (143,6 en 71,8) zijn gebruikt als wegingsfactoren maximaal 1 punt toekennen.

7 maximumscore 2

lager

Uit de verklaring moet blijken dat de nominale waarde is gedaald, terwijl het volume is toegenomen, hetgeen betekent dat het prijspeil van de wederuitvoer moet zijn gedaald.

8 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

Wederuitvoer levert slechts een geringe toegevoegde waarde op (indien het goederen betreft die na te zijn ingevoerd vrijwel zonder bewerking weer worden uitgevoerd).

Indien in het antwoord niet verwoord is dat er sprake is van een geringe toegevoegde waarde

0

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 3

9 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juiste berekening is:

Av bij volledige benutting van de productiecapaciteit:

$$\frac{350 \text{ miljard}}{50.000} = 7.000.000$$

beroepsbevolking: $7.000.000 + 300.000 = 7.300.000$

10 maximumscore 2

Voorbeelden van een juist antwoord zijn:

- Een antwoord waaruit blijkt dat een verlaging / verhoging van de autonome belastingen door het spaarlek een minder grote toename / afname van de effectieve vraag tot gevolg heeft dan een even grote verhoging / verlaging van de overheidsinvesteringen.
- Een antwoord waaruit blijkt dat een verhoging / verlaging van de overheidsinvesteringen een 'dubbel' effect heeft op de omvang van de effectieve vraag, doordat een verhoging / verlaging van de overheidsinvesteringen ook leidt tot een verhoging / verlaging van de particuliere investeringen (vergelijking (3)).

11 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juiste verklaring is:

Door een toename van de overheidsinvesteringen verbetert de infrastructuur, waardoor bedrijven zelf ook eerder geneigd / genoodzaakt zijn te investeren.

12 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juiste berekening is:

$$\Delta Y = (1,5 \times 20) + (-1 \times 16,7) = 13,3$$

$$\Delta O = 20$$

$$\Delta B = 0,25 \times 13,3 + 16,7 = 20,025$$

13 maximumscore 2

Uit het antwoord moet blijken dat het multipliereffect van een verhoging van de autonome overheidsconsumptie (O_c) kleiner is dan van de autonome overheidsinvesteringen (O_i), omdat een verhoging van O_c alleen direct (via EV) doorwerkt op Y maar een verhoging van O_i ook indirect (via I).

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 4

14 maximumscore 8

Te beoordelen onderdeel:

- a Een argument voor de keuze voor het sociaal leenstelsel in plaats van het studiebeursstelsel is correct uitgewerkt.
- Te denken valt aan een verlaging van het overheidstekort door te bezuinigen op de overdrachtsuitgaven en anderzijds leningen te verstrekken die niet of minder zwaar drukken op de overheidsbegroting (aspect 2).
  - Te denken valt aan een verbetering van de efficiëntie van het hoger onderwijs (minder uitval, meer vraag naar studies met goede arbeidsmarktperspectieven), doordat de financiële verantwoordelijkheid meer bij de student komt te liggen (aspect 3).
  - Te denken valt aan het verbeteren van de kwaliteit van hoger geschoolde arbeidskrachten (versterking kenniseconomie), doordat de financiële prikkels worden verhoogd (aspect 4).
- b Een argument ter onderbouwing van de kritiek van de studentenvakbonden is correct uitgewerkt.
Te denken valt aan de vermindering van de toegankelijkheid van het hoger onderwijs, als kinderen van ouders met lage inkomens het studeren (vrijwel) alleen kunnen financieren met risicodragende leningen (aspect 1).
- c Twee argumenten als verdediging tegen de kritiek zijn correct uitgewerkt.
- Te denken valt aan het verminderen van het risico voor de studenten door de aflossingsvoorwaarde in het sociaal leenstelsel, die garandeert dat de aflossingsverplichting alleen wordt opgelegd als er door de afgestudeerde voldoende inkomen wordt verdiend.
  - Te denken valt aan het versterken van de doelmatigheid van overheidsuitgaven, waardoor er wellicht budgettaire ruimte ontstaat om juist bepaalde 'startkosten' van hoger onderwijs (zoals collegegeld) te verlagen, hetgeen de drempel om te gaan studeren voor lage inkomensgroepen kan verlagen (aspect 2).
  - Te denken valt aan een algemene verhoging van de kwaliteit van de hoger opgeleiden, waardoor de arbeidsmarktperspectieven en daarmee de mogelijkheden tot het verwerven van hogere inkomens voor alle studerenden verbeteren (aspect 4).

Opmerking

Per juist argument bij onderdeel c maximaal 2 punten toekennen.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opmerking

Noteer voor elk onderdeel 0, 1 of 2 punten:

0 → (vrijwel) geheel fout

1 → bij twijfel

2 → (vrijwel) geheel goed

Indien het gebruikte aantal woorden teveel afwijkt en/of het betoog geen doorlopend verhaal is

-1

Opgave 5

15 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juiste berekening is:

- heffing bedraagt € 750 per bromscooter (aanbodlijn schuift evenwijdig 750 omhoog)

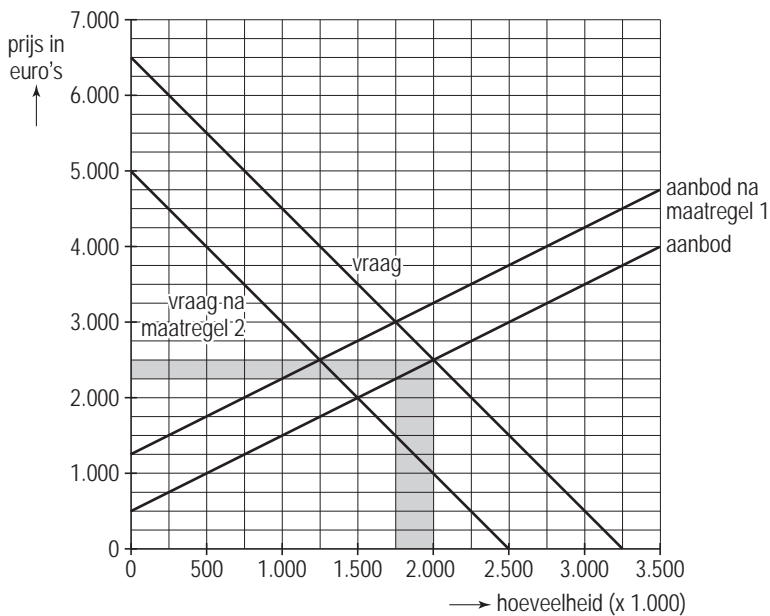
1

- prijs stijgt met € 500, dus de afwenteling bedraagt:

$$\frac{500}{750} \times 100\% = 66,7\%$$

1

16 maximumscore 2

Indien de rechthoek is gearceerd die de nieuwe omzet (na afdracht van de heffing) weergeeft

0

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

17 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juiste berekening is:

De afzet van bromscooters verandert met $\frac{1.500.000 - 2.000.000}{2.000.000} \times 100\%$

= -25%.

De prijs van bromscooterbrandstof is dan gestegen met $\frac{-25\%}{-0,625} = 40\%$.

18 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juiste verklaring is:

Producenten denken door productinnovatie straks bromscooters aan te bieden die zuiniger zijn in brandstofverbruik, hetgeen het rijden van bromscooters relatief goedkoper maakt, waardoor de vraag naar nieuwe bromscooters minder afneemt.

Opgave 6

19 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

Een antwoord waaruit blijkt dat door dalende inflatie de reële waarde van het uitgeleende vermogen minder sterk afneemt, hetgeen voor de aanbieders van krediet aanleiding kan zijn tot het verlagen van de rente.

20 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

Uitgaande van 100 aanbieders, veranderen er 80 de voorwaarden.

Aantal dat versoepelt + (aantal dat versoepelt - 30) = 80

2 x aantal dat versoepelt = 110 dus aantal dat versoepelt = 55(%)

21 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

Een stijging van de effectieve vraag in een opgaande conjunctuur stimuleert de investeringen van bedrijven, hetgeen kan leiden tot een toename van de kredietvraag door bedrijven.

22 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

Een antwoord waaruit blijkt dat

- de toename van de vraag naar krediet in de kwartalen na 2005-3 kan leiden tot een stijging van de rente, 1
- maar dat tegelijk de versoepeling van de kredietvoorwaarden zich vertaalt in een dalende rente 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 7

23 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juiste berekening is:

$$\frac{25,0 \times 105,4 + 44,6 \times 104,0 + (100 - 25,0 - 44,6) \times 103,4}{100} = 104,2$$

24 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juiste berekening is:

- nominale inkomensindex: $\frac{115,0}{112,9} \times 100 = 101,86$

- prijsindex: $\frac{110,7}{107,6} \times 100 = 102,88$

1

- koopkrachtindex: $\frac{101,86}{102,88} \times 100 = 99,01 \rightarrow$ een daling van 0,99%

1

Opmerking

Een andere juiste manier van afronden ook goed rekenen.

25 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

Een antwoord waaruit blijkt dat de consumenten voor de gestegen prijs, die (volledig) meegenomen wordt in een niet-gecorrigeerd CPI, een betere kwaliteit hebben gekregen en dus de uitgaven die gedaan moeten worden om eenzelfde levensstandaard / niveau van behoeftebevrediging te handhaven, minder gestegen zijn dan de prijsstijging weergeeft.

26 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

- Een antwoord waaruit blijkt dat na een budgetonderzoek de wegingsfactoren worden aangepast aan een veranderend uitgavenpatroon, 1
- hetgeen betekent dat het CBS dan jaarlijks in staat is veranderingen in het uitgavenpatroon, die ontstaan door vervanging van bepaalde artikelen / goederen door andere, mee te nemen bij de bepaling van het CPI 1